

7200007 Perusfysiikka III

tunti 9.4.2001

Tentissä saa olla mukana ainoastaan laskin ja kirjoitusvälineet.

1. Tyhjässä etenevän tasopolaroidun sähkömagneettisen tasoallon sähkökenttää kuvaa lauseke $E_y = E_0 \sin(kx - \omega t)$. Sähkökentän amplitudi on 21 NC^{-1} ja aaltoluku on 1.5 m^{-1} .
  - a) Määritä aallon taajuus, aallonpituus ja intensiteetti. (3 p)
  - b) Määritä aallon polarisaatiotaso. Perustelee. (1 p)
  - c) Mihin kulmaan muodostuu 1. kertaluokan intensiteettimaksimi aallon osuessa hilaan, jossa rakojen väli on $1.00 \mu\text{m}$. (2 p)

2. Linssin polttoväli on $+250 \text{ mm}$. Linssin edessä on 120 mm :n päässä kohde.
  - a) Mihin muodostuu kuva? Onko kuva todellinen vai valekuva? Perustelee. (2 p)
  - b) Piirrä sädekaavio tilanteesta. (1 p)
  - c) Jos linssimateriaalin taitekerroin on 1.56 ja linssin toinen pinta on taso, niin mikä on toisen pinnan kaarevuussäde? (3 p)

3. Selitä lyhyesti kolme seuraavista:
  - a) resonanssi, b) Snellin laki, c) Compton-sironna ja d) normaali Zeeman-ilmiö.
 Käytä selityksen apuna kaavoja. Pelkkä kuava ei kuitenkaan riitä täysiin pisteisiin vaan täytyy myös sanallisesti selittää kaavan fysikaalinen merkitys. Voit myös käyttää havainnollistavia kuvia. (3 x 2 p)

4. Erään elektronin liike-energia on 395 keV .
  - a) Laske elektronin lepomassaenergia ja kokonaisenergia. (2 p)
  - b) Laske elektronin nopeus. (2 p)
  - c) Laske elektronin de Broglie -aallonpituus. (2 p)

5.
  - a) Täydennä (vastauspaperille) fissioreaktion lauseke $n + {}^{235}\text{U} \rightarrow {}^{90}\text{Rb} + \underline{\hspace{1cm}} + 2 \text{ n}$. Kirjoita näkyviin koko lauseke ja kaikkien ytimien kohdalle sekä massaluku että järjestysluku. (1 p)
  - b) Selitä lyhyesti γ -hajoaminen. (2 p)
  - c) Radioaktiivinen ${}^{14}\text{C}$ isotooppi hajoaa stabiiliksi ytimeksi puoliintumisajan ollessa 5730 vuotta. ${}^{14}\text{C}$ isotooppia sisältävän näytteen aktiivisuus hetkellä $t = 0$ on 25.0 Bq . Laske ajanhetki, jolloin aktiivisuus on pudonnut arvoon 4.50 Bq . (3 p)